

TEKNOLOGIA

Kanpokoa mehatxu

DIANA FRANCO EGUREN

Zutabe hau idazten nengoela, gaia datu behar izan dut, nire arreta osoa harrapatu dutelako Trumpen mugazergak. Azalpen gutxi beharko duzue, leku guztietan da berria, Txinako produktuei %10eko zerga eta Kanadako eta Mexikoko produktuei %25eko muga-zergak jarri dizkie. Trumpek argudiatzen duena: AEBetan fentanilo drogari lotuta duten arazo larria hiru herrialde horiek sortu dutela; Txinak eta Kanadak fabrikatzen dutelako, eta Mexikok banatzen duelako. Interesgarria litzateke aztertzea zergatik zabaldu den hainbeste fentaniloaren merkatua AEBetan.

Horrela gauzak, badirudi kanpokoa den oro mehatxu bilakatzen ari dela AEBetako lehendakari eta bere jarraitzaileentzat, eta horren inguruan neurriak hartzen ari dira: herrialdean sartzeko bisak zorrozten, aipatutako muga-zergak ezartzen, mehatxu diren herriak bonbardatzen azalpen askorik gabe... Badirudi zenbaitek ez dakiela begitaratean etsai bat izan gabe bizitzen. Ez ote dabilta munduan ziurgabetasuna sortzen, barruko arma-industria hauspotzeko? Hainbestetan ikusi dugu istorio berdina...

Baina badute AEBek antzinako itzeltasun amestu hori berreskuratzeko aukerarik? Pentsatzen al dute herri horretako biztanleek industria berpiztuko dela kanpotik datorren guztia debekatuta? Eta horrela balitz, aberastasun horretatik zer eskuratuko lukete eurek? Nik ez dut oso argi, beste garai batean gaude, non aberastasuna gero eta esku gutxiagotan batzen den, automatizazioak lanpostu kopuruetan eragin duela, besteak beste. Ditugun teknologiak eta antolatzeako moduek lanaren zentzua aldatzen dihardute. Beste era batean pentsatzen hasi behar dugu langileok. Bitartean, itzeltasun horrek euren bizitzetan izango duen eraginaz esperantza gutxi duen AEBetako langile digital asko Mexikora doaz bizitzera. AEBetako merkatu digitala ustiatuz eta Mexikoko herrian euren gaitasun ekonomiko handitua gozatuz. León Larregui Mexikoko Zoe taldeko abeslariak honakoa proposatu du sarean: AEBetatik Mexikora lan egitera doazen migrantei bisa eskatzea. ●

NAZIOARTEA

MONUSCO / CLARA PAVODAN

Gatazka armatua Kongon

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Kongoko Ipar-Kivuko Goma hiriburua bereganatu du Martxoak 23 talde armatuak, joan den astean. Zabalpena aitzina doa eta herri-tarrak karrikara atera dira, M23aren aurka eta Ruandak eta Mendebaldeak erakunde armatu horri erakutsitako sostengua salatzeko. Kongoko probintzia horiek mineralez aberatsak dira eta lur horien gaineko kontrola ere dute gatazkaren oinarrian.

Ameriketako Estatu Batuak, Frantzia, Belgika, Uganda, Ruanda... Herri andanaren enbaxadak jomugan hartu dituzte urtarrilaren 28an, Kongoko Errepublika Demokratikoko hiriburu bideraturiko matxinadetan. Hortik 1.500 kilometrora den Goma hiria Martxoak 23 erakundearen eskuetan gelditu izana da eraso horien arrazoia: Ruandak babesten duen M23 taldea Mendebaldeak ere sostengatu izana ez dute onartzen. Gobernuaren kontra dabilen talde armatuaren zabalpena aitzina doa azken hilabeteetan eta bizkortu egin da urtarrilaren 25az geroztik. Duela bi urte egituraturiko Kongo Ibaier Aliantza taldearen laguntza ere du M23k. Azken hori sortu zuen Kongoko Errepublika Demokratikoko presidente Felix Tshisekedi-ren aurkari nagusietariko den Corneille Nangaa-k.

Krisi politikoari aterabide bat atzeman nahian, EAC Afrikako Ekialdeko Komunitateak bilera berezia egin du. Angolako presidente Joao Lourenco dabil bitartekari lanetan, eta M23ren "legez kanpoko okupazioen" bukaera

eta Ruandako armadaren "berehalako atzera-egitea" galdatzen ditu. NBEaren Segurtasun Kontseiluak ere talde armatuaren jarrera salatu du, Kongotik ateratzea galdatuz Ruandako armadari.

Gomako erasoek hildako eta kolpatu andana eragin ditu. Desplazatuei dagokionez ere, "egoera benetan kezagarria" dela errepikatu du NBEk. Golanen, demagun, milioi bat dira eta Kongo osoari begiratuta, urte hastapenetik 500.000 lagunek dute beren bizitokia utzi. Gaur egungo gatazkaren oinarrian kokatzen den 1998-2002ko Kongoko Bigarren Gerraz geroztik, herrialdearen ekialdeko 6,2 milioi pertsonak desplazatu behar izan dute.

M23ren eta Kongoko armadaren arteko borroka bukatzeko su-eten bat sinatu zuten Kongoko eta Ruandako buruzagiek iragan uztailaren 30ean. Abuztuaren 4an sartu zen indarrean, baina behin baino gehiagotan urratu izan dute bataz zein besteak.

Ipar-Kivu eta Hego-Kivu probintziak mineralez aberatsak dira -batez ere koltana eta nikela, smartphoneetan erabiltzen direnak-. Berez, CNDP Herriaren Defentsarako Batzar Nazionala milizian egondakoak dira M23ren sortzaileak, eta 2009an Kongoko Gobernuaren eta CNDPkoen artean adosturiko ituna errespetatu ez izanagatik berrarmatu ziren 2012an, M23 egituratuta. Besteak beste, itunak zioen matxinoek zutela lur horien kontrola. Hori errespetatu ez izana leporatzen diete Kongoko buruzagiei. ●